

Onderwerp

Beantwoording Motie nr. 3 'Randvoorwaarden Datacentra in Flevoland'.

Kern mededeling:

Op 24 juni 2020 hebben uw Staten bij motie nr. 3 inzake Randvoorwaarden Datacentra in Flevoland een verzoek aan ons college ingediend om de leerpunten inzake datacentra vanuit Noord-Holland op te halen en de mogelijke randvoorwaarden op het gebied van restwarmte en met betrekking tot zonnepanelen bij de ontwikkelingen in Zeewolde te verkennen.

Wij hebben toegezegd om uw Staten via een beeldvormende sessie te informeren over de uitkomsten van onze verkenning. De complexiteit van het onderwerp vereist echter dat de specifieke uitkomsten van onze verkenning ook via deze mededeling toegelicht worden. De hierna toegelichte uitkomsten dienen gezien te worden in de context van de presentaties en toelichting die u krijgt tijdens de beeldvormende ronde op 25 november 2020.

Mededeling:

Begin juni 2020 heeft het NRC-artikel over de datacentra ontwikkelingen in de Wieringermeerpolder een landelijk debat over datacentra aangewakkerd. Op dat moment is ook publiekelijk bekend geworden dat er binnen gemeente Zeewolde plannen worden gemaakt voor een ontwikkeling van een datacentrum campus. Deze ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat uw Staten op 24 juni jl. de motie hebben aangenomen waarin ons college nadrukkelijk werd verzocht om de verkenning van mogelijke randvoorwaarden uit te voeren.

Naar aanleiding van de voornoemde motie is er ambtelijk contact gezocht met zowel de Provincie Noord-Holland als met de gemeente Hollands Kroon om "de leerpunten vanuit de 'Hyperscale Datacenters' in de Wieringermeerpolder op te halen"¹. Deze verkenning heeft ons niet alleen de nodige inzichten opgeleverd, maar vooral het feit bevestigd dat de ontwikkelingen in Wieringermeer los van de ontwikkelingen in Zeewolde gezien moeten worden. Behalve het onderwerp 'datacentra' vertonen deze ontwikkelingen geen overeenkomsten. Iedere regio heeft namelijk te maken met een eigen situatie/karakter en dit vraagt om maatwerk in de benadering. Iedere regio heeft specifieke mogelijkheden en onmogelijkheden (zoals locaties, energievoorziening, economische aspecten, landschappelijke inpassing, etc.) waarmee dient rekening te worden gehouden.

1. Samenwerking tussen de gemeente en de provincie:

Uit onze verkenning is gebleken dat de provincie Noord-Holland geen actieve of ondersteunende rol heeft ingevuld bij de mogelijke komst van een datacenter in de Wieringermeer in de gemeente Hollands Kroon. Statenvragen vanuit PS in Noord-Holland zijn dan ook grotendeels in overleg met de gemeente beantwoord. Ook qua communicatie heeft de gemeente zelfstandig gecommuniceerd en heeft de provincie Noord-Holland hierin niet geparticipeerd.

In Flevoland is het proces van internationale acquisitie anders ingericht. Alle geïnteresseerde internationale investeerders verkennen de mogelijkheden binnen Flevoland via onze regionale ontwikkelingsmaatschappij Horizon. Horizon staat namelijk nauw in contact met de provincie Flevoland (afdeling Strategie en Beleid), het agentschap van het ministerie EZK - Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA) en heeft ook contacten met de acquisitie afdelingen van de

Registratienummer

2699375

Datum

17 november 2020

Afdeling/Bureau

SENB

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Appelman, J.N.J.

Lijst ingekomen stukken

Provinciale Staten

16 december 2020

¹ Motie nr. 3 'Randvoorwaarden Datacentra in Flevoland'; 24 juni 2020

Flevolandse gemeenten. Bovendien is er een ambtelijke adviesgroep in het leven geroepen waarin beleidsadviseurs vanuit verschillende beleidsdisciplines meekijken en advies leveren aan de projectgroep, bestaande uit gemeente Zeewolde, provincie Flevoland, Horizon Flevoland en externe adviesbureaus. De omgevingsdienst, veiligheidsregio en het waterschap worden ook regelmatig in het proces geconsulteerd.

2. Beleidsaspecten voor de komst van datacentra:

Op het moment van realisatie van het datacentrum in Wieringermeer ontbrak het binnen Hollands Kroon en de provincie Noord-Holland aan beleid of een visie voor de komst van een datacentrum. Bij de gemeente was het wel bekend dat de gemeente Amsterdam een beleid/visie voor de komst van datacentra had, maar hier is geen beroep op gedaan.

Hollands Kroon is na de komst van datacentrum gestart met een traject om een gebiedsvisie te ontwikkelen waarbij de komst en vestiging van datacenters (globaal) opgenomen was. Daarin had ook ingezoomd kunnen worden op het gebruik van restwarmte. Echter heeft de gemeenteraad deze gebiedsvisie niet overgenomen. Tot op heden heeft de gemeente geen beleid/visie dat/die de komst van datacentra zou stroomlijnen.

Provincie Noord-Holland gebruikt de regionale afstemming van bedrijventerreinen en de beoordeling van de bestemmingsplannen om datacentra ontwikkelingen op enige manier te sturen. Daarnaast werkt de provincie Noord-Holland samen met de regio om een MRA-datacenterstrategie op te stellen.

Op dit moment werkt provincie Flevoland aan een ruimtelijk-economische strategie omtrent de datacentra. Zolang deze strategie niet klaar is, wordt bij de beoordeling en (bij)sturing van dat soort initiatieven gebruik gemaakt van het bestaande reguliere beleid en de invulling van wettelijke taken en bevoegdheden in het kader van vergunningverlening en bestemmingsplannen. Sinds het najaar van 2019 zijn wij ook betrokken bij de MRA-datacenterstrategie, die voor de deelregio Almere-Lelystad relevant is.

3. Aspect van restwarmte:

Bij de komst van het datacentrum van Microsoft in de Wieringermeer is ook het mogelijke gebruik van restwarmte aangegeven. Echter is het gebruik van deze restwarmte niet tot ontwikkeling gekomen.

De grootste reden hierachter is dat op hetzelfde industrieterrein Agriport een geothermie-put actief is. Deze warmtebron heeft een capaciteit aan restwarmte die al is door-gekoppeld naar het naastgelegen kassengebied. Hierdoor was er geen behoefte om de restwarmte vanuit het datacentrum te koppelen of te gebruiken. De Wieringermeer heeft diverse kleinere woonkernen die op een dusdanige afstand liggen dat het uitrollen van een warmtenet als niet-rendabel bestempeld is. Recent is hierin een aanvullend onderzoek uitgevoerd dat dezelfde uitkomst heeft gekregen. Hollands Kroon heeft toen der tijd geen actief contact gezocht met andere naburige gemeenten om de mogelijkheid tot gebruik van restwarmte te onderzoeken.

De recente ontwikkelingen in Flevoland hebben ertoe geleid dat er een stuurgroep restwarmte in het leven is geroepen. Deze stuurgroep bestaat uit gedeputeerden van provincies Gelderland en Flevoland en wethouders van gemeenten Zeewolde en Harderwijk. De ambtelijke werkgroep bestaat uit adviseurs op het gebied van energie en warmte vanuit lokale en regionale overheden en vanuit gespecialiseerde adviesbureaus. De stuurgroep en de werkgroep zijn regio-overstijgend, waardoor de uitdagingen en kansen in een bredere context geplaatst en opgelost worden.

4. Duurzaamheid:

Tijdens de bouw van het datacenter is ook gestart met de bouw van het windpark Wieringermeer. Waar in het begin het windpark werd gekoppeld aan de elektriciteitsopbrengst voor ± 270.000 huishoudens, werd dit daarna gekoppeld als energievoorziening voor het datacenter. Dit versterkte het negatieve beeld over het datacentrum.

Geen enkel datacenter wil direct worden aangesloten op een elektrawinning vanuit windmolens en/of zonneparken omdat dit een onstabiele heeft die datacenters niet kunnen riskeren in hun bedrijfsvoering, een stabiele energielevering is essentieel.

Het betreffende datacenter heeft van de mogelijkheid gebruik gemaakt om certificaten voor duurzame energie in te kopen. Deze mogelijkheid is er voor iedere Nederlander en ieder bedrijf om zo-doende groene energie in te kopen. Aan dergelijke certificaten is geen bron gekoppeld. Duidelijk is geworden dat bij de vestiging van het datacentrum ongeveer 80% is ingekocht als duurzame energie middels certificaten.

5. Communicatie:

Verschillende betrokken partijen in Wieringermeer zoals de gemeente, de netbeheerder en de ontwikkelaar hebben in het proces over de komst van het datacentrum afspraken gemaakt over het communiceren naar buiten toe. Echter bleek tijdens de realisatie van het datacentrum dat deze afspraken verschillend werden geïnterpreteerd en niet nagekomen.

Vanaf het begin is gecombineerd gecommuniceerd over de komst van het datacentrum, het elektra-gebruik, het windmolenpark Wieringermeer én over het beoogde gebruik van restwarmte in het kas-sengebied. Met de huidige kennis en opgedane ervaring kan geconcludeerd worden dat deze gecombineerde communicatie niet tot duidelijkheid en onderscheid van thema's heeft geleid. Publiekelijk werden er verbanden gelegd die niet juist waren. Voor een juiste beeldvorming blijkt het van belang om de communicatie over zulke complexe ontwikkelingen per thema te voeren. Gelet op deze ervaring is ons college voornemens om de communicatie omtrent het project in Zeewolde thematisch te voeren.

NADERE ASPECTEN

Naast de hierboven gepresenteerde leerpunten hebben uw Staten ons college verzocht om "te onderzoeken of het voor het Datacentrum in Zeewolde verplicht kan worden gesteld om gebruik te maken van het juiste type koeling, waardoor de restwarmte gebruikt kan worden om huizen in Zeewolde, Harderwijk, Lelystad en Almere te verwarmen"².

Vanuit bedrijfstechnisch oogpunt kiezen datacenters voor een betrouwbare en erkende koelings-techniek met een zo laag mogelijk kostenmodel. Dit om ook de aanwezige apparatuur zo goed mogelijk te laten functioneren. Koeling is dan ook doorwerkend naar de temperatuur van het binnenklimaat in een datacenter. Levering van een bepaalde restwarmtetemperatuur kan gerealiseerd worden door een andere (veelal duurdere) koeltechniek of door bijvoorbeeld een na-verwarming naar een bepaalde leveringstemperatuur. Over dit thema worden nog gesprekken gevoerd.

Uw Staten hebben ons college verzocht om "te onderzoeken of het Datacentrum in Zeewolde verplicht kan worden gesteld om gebruik te maken van een zodanige dakconstructie zodat daar stroom kan worden opgewekt met zonnepanelen"³.

Vanuit zowel verzekeringsoogpunt als vanuit veiligheidsoogpunt is het plaatsen van zonnepanelen op het dak van dit datacenter niet mogelijk. Over het laatste aspect zijn er ook uitspraken gedaan vanuit de Veiligheidsregio. Vanwege diverse andere installaties op dak (ventilatoren, warmtewisselaars, leidingen) is hiervoor onvoldoende ruimte en het dak ook niet geschikt te maken. Voor een duurzaam imago kan wel verzocht worden te participeren in projecten voor energiewinning of andere groene duurzaamheidsinitiatieven. Dit wordt nader onderzocht.

² Motie nr. 3 'Randvoorwaarden Datacentra in Flevoland'; 24 juni 2020

³ Motie nr. 3 'Randvoorwaarden Datacentra in Flevoland'; 24 juni 2020

Mededeling

Bladnummer

4

Registratienummer

2699375

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)

Ter inzage in de leeskamer

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
		Tot